

Stockholms internationella filmfestival remissvar på promemorian Framtidens
filmpolitik (Ds 2015:31)

Stockholms internationella filmfestival har över 130 000 festivalbesökare årligen, vi är det första visningsfönstret i Sverige för över 200 filmer från mer än 60 olika länder som får premiär på festivalen. Festivalen besöks av över hundra svenska och internationella filmskapare varje år. Vi är starkt positiva till förslaget i de delar den eftersträvar en teknikneutral filmpolitik. Vi välkomnar också ambitionen att stärka svensk kvalitetsfilm i framtiden. Stockholms filmfestival har aktivt verkat för att göra kvalitetsfilmen mer teknikneutral och öka tillgänglighet bland annat genom satsningar som Långfilmsstipendiet.

Vår ståndpunkt är att det är upp till filmskaparna att avgöra var, när och hur deras film skall göras tillgänglig för publiken. Filmavtalet har endast delvis lyckats tillgodose detta, många filmskapare har varit låsta vid de gamla fönstren. Det är högst beklagligt att branschen inte har lyckats erbjuda moderna alternativ på egen hand, trots att vissa försök har ägt rum i mindre skala.

Långfilmsstipendiet utdelades till produktion av svensk kvalitetsfilm av kvinnliga regissörer och finansierades genom, Stockholms filmfestival och SFI, samt Telia, SVT, Nonstop Entertainment, teknikbolag som Dagsljus, Europa Studios och olika

regionala fonder. Den första filmen som producerade inom långfilmstipendiet var Ömheden av Sofia Norlin, Den visades på Stockholms filmfestival, där filmen hade världspremiär, filmen gick sedan på bio, och bara två veckor därefter så hamnade den på top-tio-listan i Telias digitala distribution, därefter har filmen visats inom tävlan på Berlins filmfestival som anses vara en av världens ledande festivaler, Tribecas filmfestival som har instiftats av Rober De Niro och är en av nyckelfestivalerna i Nord Amerika samt på Mumbais filmfestival i Indien för att nämna några av de viktigast internationella festivalerna. Ömheden har nyligen även visats i SVT och SVT Play. Uppenbarligen finns en stor potential hos den typen av satsningar och detta ger en klar bild av vilken roll filmfestivaler kan spela inte enbart inom distributionsledet utan även när det gäller produktion av svensk kvalitetsfilm.

Stockholms filmfestival har visat prov på att engagera nya parter i produktionen av svenskfilm. Telia Sonera har bidragit med flera miljoner kronor till produktionen till de tre svenska filmer som har finansierats genom stipendiet. För att fortsätta och stärka den utvecklingen behöver satsningar som Långfilmsstipendiet får ett mer kontinuerligt och större stöd på samma sätt som SFI har gjort med kortfilmsstipendiet 1 km film men haft svårare att genomföra på långfilmsområdet med hänvisning till de begräsningar av handlingsutrymmet som det gamla filmavtalet innebar. I nuvarande förslaget tas upp att SFI skall ges större handlingsutrymme, vi är väldigt positiva till den delen av förslaget. Därmed hoppas vi att kvalitetsfilmen får fler alternativa distributionssätt och att aktörer med lång och erkänd kompetens och stor publik utnyttjas enligt sin fulla potential.

Även om vi är strakt positiva till stora delar av förslaget innehåll så är vi djupt oroade av den finansieringsmodell som föreslås bli grund för framtidens filmpolitik. Vi ser en höjning av momsen på biobiljetterna som särskild problematisk. En sådan höjning kommer delvis leda till ökade biljettpriser och delvis till inkomstbortfall för biografägarna. Priset på biobiljetter i Sverige är redan relativt högt i jämförelse med andra länder samtidigt som den överväldigande konsumtionen av film sker i andra fönster än bio. Dessa två faktorer skulle förstärkas ytterligare genom en höjning av momsen. Vi befarar att höjning skulle slå hårdast mot den kulturellt viktiga kvalitetsfilmen eftersom biografmarknaden i Sverige domineras av en aktör och minskade intäkter med stor sannolikhet skulle minska utrymmet på repertoaren för all typ av film som kan anses riskabel ur kommersiell synvinkel.

Kvalitetsfilmen utmärker sig ofta genom nyskapande, originalitet, viljan att väcka komplicerade och svåra frågor samt en kompromisslös snarare än publikfriande berättarform. Det är inte den typen av film som på förhand betraktas som ett säkert kort av biografägarna. Risken med den föreslagna finansieringsmodellen blir därför att den urholkar vågen av framgångsrika svenska kvalitetsfilmer som växt fram under senare åren med titlar och regissörer som: *Turist* av Ruben Östlund, *Äta, Sova, Dö* av Gabriella Pichler och *Återträffen* av Anna Odell. Dessa filmer nådde en relativt bred publik men är inte titlar som på förhand utmärker sig som några säkra kort ur kommersiell synvinkel. Därmed skapar den nya politiken en risk för att svensk kvalitetsfilm prioriteras bort och når färre i framtiden.

Dominansen av en aktör på biomarknaden innebär också att det finns relativt få biografer. Alla distributörer av kvalitetsfilm är överens om att utrymmet på

repertoaren är ytterst begränsat som det är. Bristen på biografier i förhållande till antalet titlar är ett erkänt faktum, filmerna får kortare tid på sig att bevisa att de kan dra en stor publik. Om en titel inte klarar av att fylla salongerna direkt så måste den omedelbart göra plats för en annan. Detta missgynnar särskilt kvalitetsfilmer vars lanseringsbudget är mindre och därmed behöver längre tid på repertoaren för att hitta sin publik.

Den typen av film är mer beroende av att publiken själv upptäcker den, bland annat genom positiv *word-of-mouth* på filmfestivaler som visar filmerna innan biografpremiären. Samtidigt är den höjda momsens oroväckande även för filmfestivalernas fortsatta existens. Om biografägarnas får mindre intäkter samt lägger ännu större fokus på de säkra korten kommer resultatet troligtvis bli en kraftig höjning av biografhyrorna för filmfestivaler och andra kulturorganisationer.

Ovanstående samband gör att vi befärrar att biografägarna genom sin dominerade ställning kommer överföra alla risker och ökade kostnader som följer av momshöjningen till den delen av branschen som arbetar för att föra fram den kulturellt viktiga kvalitetsfilmen. Därmed motsätter vi oss den finansieringsmodell som ytterst riskerar att undergräva kvalitetsfilmen, dess distributörer, filmfestivaler och publik. Vi anser vidare att ett kommande lagförslag uttryckligen bör exkludera alla kulturorganisationer som utgör slutet sällskap från den höjda momsens oavsett företagsform.

Stockholms internationella filmfestival,

Git Scheynius, VD

George Ivanov Öfverholm, programchef